

Håkon Håkonsons saga beretter om de diplomatiske forbindelser mellem Norge og Spanien i 1250'erne, som bl. a. resulterede i, at Håkon i 1257 gav sit samtykke til, at hans datter Kristina blev gift med prins Filip. På bruddefærdens til Spanien blev hun ledsaget af en række gejstlige og verdslige nordmænd, som må have stiftet bekendtskab med »Partida II«, som netop var færdiggjort. Navnlig i »Kongespejlet«'s sidste del ses det, hvilken indflydelse »Las siete Partidas« har haft på norsk grund. »Kongespejlet« skulle herefter kunne dateres til tiden mellem 1257 og 1258/59. Skriftets forfatter er stadig ukendt.

Norges almenvitenskapelige forskningsråd har støttet udgivelsen af Ingeborg Gløerens lille, fine studie; måtte hun få lejlighed til at uddybe nogle af de givtige temaer, som hun har anslået.

Jørgen Qvistgaard Hansen

Halvdan Koht: Norsk bondereising. Førord av Reidar Almås. Sosialistiske klassikere. Pax forlag, Oslo, 1975. xvi + 379 s. N.kr. 40.

Den efterfølgende notits kan af indlysende grunde ikke give en virkelig anmeldelse af Kohts bog, vel nok hans hovedværk; den må nøjes med at gøre tidsskriftets læsere opmærksom på, at den nu atter er tilgængelig (selvom man krymper sig ved at godtage omslagets etikette »billigbogsudgave«). Ny er derimod Reidar Almås' meget velskrevne og kyndige indledning, der forsøger at redegøre for bogens hovedsynspunkter og for Kohts historiografiske placering. Almås fastslår omhyggeligt, at værkets grundsynspunkt, at målet for bøndernes og arbejdernes kamp gjaldt den parlamentariske overtagelse af statens magtapparat, strider mod de ortodokse doktriner; »både bønderne og arbejderne må nok føre klassekamp, men målet for denne kampen er (*i Kohts udlægning*) ikkje slik både Marx og Lenin hevda å knuse det borgarlege statsapparatet. I staden skal underklassane vekse inn i dette apparatet, ta det over for sine formål« (s. xiv).

I overensstemmelse med Ottar Dahls undersøgelser betoner Reidar Almås kombinationen af materialistiske og nationalistiske elementer i Halvdan Kohts historiesyn og påpeger, at »det er meir rett å seie, at Koht førte vidare Ernst Sars' nasjonaldemokratiske historietradisjon« (s. xii). I tråd hermed betoner Almås (s. xvi) »den nødvendige og sjølsagte kritiske distanse« til Koht, men fra historiografiske synspunkter kunde man nok føje til, at Kohts hovedsynspunkt også synes at indeholde genklange (stadig i slægt med Sars' motiver) af positivismens og Herbert Spencers udviklingsteorier, forestillingerne om, at hver enkelt samfundsgruppe, kirken, adelen, borgere og bønder (arbejderne er vanskelige at placere i denne sammenhæng) træder ind i statsapparatet i det fremadskridende historiske forløb, når der funktionelt er behov for den, og når den funktionelt er i stand til at udfylde sin historiske mission i den ligeledes progressive demokratiseringsproces.

E. Ladewig Petersen

Jørn Sandnes: Ødetid og gjenreisning. Trøndsk busetningshistorie ca. 1200–1660. Skrifter utgitt af Nordisk Agrarhistorisk Forskergruppe 1. Universitetsforlaget, Oslo-Bergen-Tromsø, 1971. 385 sider.

Interessen for lokalhistorie indtager en fremtrædende position i norsk historieforskning. Sandnes' bog, for hvilken han i 1971 fortjent erhvervede doktorgraden, føjer sig smukt ind i den lange række af lokalhistoriske arbejder. Bogens hovedemne er udviklingen i bebyggelse, befolkning og produktion i Trøndelag samt sammenhængen mellem på den ene side